

## **ВИКОРИСТАННЯ ОЦІНКИ МІРИ УЗГОДЖЕНОСТІ ПРИ ЕКСПЕРТНОМУ ОЦІНЮВАННІ РЕЗУЛЬТАТІВ КЛАСИФІКАЦІЇ**

**Колесник А.С., Хайрова Н.Ф.**

*Національний технічний університет*

*«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Класифікація текстів є одним з основних завдань сучасної комп'ютерної лінгвістики. Попри свою тривіальність, класифікація лежить в основі таких більших і серйозних завдань як, емоційна оцінка текстової інформації, визначення авторства та визначення тематичної спрямованості тексту. Саме останнє завдання класифікації використовується нами при виявленні кримінально-значимої інформації, яка може бути застосована для передбачення злочинів, що можуть відбутися.

Для того, щоб результати автоматичної класифікації можна було вважати об'єктивними, активно розвиваються статистичні підходи до їх оцінки, що дозволяють визначити наскільки узгоджені між собою класифікації, які були проведені різними методами, або по різних вибірках або за різними ознаками, щоб виявити найточніший з них. В основі більшості таких статистичних методів оцінки результатів класифікації лежить використання експертної думки. Тобто експерт в тій чи іншій області проводить класифікацію матеріалу дослідження на рівні з автоматичною класифікацією. Саме використовуючи статистичні методи дослідження для порівняння декількох експертних думок та результати автоматичної класифікації можна отримати об'єктивну оцінку класифікації.

До популярних статистичних методів, що можуть використовуватися в якості оцінки міри узгодженості, відносяться статистика Каппа, коефіцієнт конкордації Кендалла і попарне зіставлення. Коефіцієнт Кендалла в результаті отримує число від 0 до 1, що характеризує міру узгодженості думки експертів у вигляді рангів по сукупності критеріїв. Саме рівень взаємо узгодженості думок експертів впливає на коректність результатів і цю оцінку вважають важливим і невід'ємним показником якості. При експертній оцінці якості методом попарного зіставлення експерти порівнюють кількість переваг кожного об'єкту в порівнянні з іншими. Каппа-статистика показує міру згоди між двома оцінювачами, або між двома методами, або між оцінювачем та методом. Але працює вона тільки з квадратними таблицями зв'язаності або матрицями плутанини, в яких застосовуються однакові числові кодування для змінних рядків і стовпців.

Якщо в основі дослідження лежить завдання класифікації, необхідно заздалегідь визначити спосіб подальшої оцінки коректності отриманих результатів. Саме для зіставлення думок експерта та результатів розрахування автоматичної класифікації найчастіше використовується статистика Каппа, оскільки саме вона працює з найбільшим зручним засобом представлення даних. Виходячи з цих та інших переваг, саме коефіцієнт Каппа Коэна ми використовуємо в нашому дослідженні для оцінки результатів тематичної класифікації.